

(Vý)Stavoprojekt Trenčín

vernisáž: 22. 9. o 17. 00

trvanie výstavy: 22. 9. - 14. 11. 2020

autorka výstavy: Lucia Mlynčeková

kurátorky: Dominika Chrzanová, Radka Nedomová

Galéria Miloša Alexandra Bazovského,

Palackého 27, Trenčín

vy-stavoprojekt.sk

(Vý)Stavoprojekt Trenčín je po (Vý)Stavoprojekte Trnava z r. 2018 v poradí druhou výstavou, ktorá si kladie za cieľ preskúmať projektové ústavy fungujúce v bývalom Československu v období 2. polovice 20. storočia. Výstava vychádza z umelecko-historického výskumu tejto problematiky autorky Lucie Mlynčekovej, z ktorého prezentuje množstvo archívnych materiálov a osobných výpovedí bývalých zamestnancov. Výstava tak odhaľuje nielen historické medzníky jednotlivých stavebno-projektových ústavov, ale aj kolektívnu pamäť širokej verejnosti, ktorá môže i počas trvania výstavy do nej vstupovať a rozširovať zatiaľ nadobudnuté vedomosti a osobné skúsenosti.

Názov výstavného projektu odkazuje na prvý z projektových podnikov, Stavoprojekt, ktorý bol založený v roku 1948, a bol významným krokom k centralizácii projektovania po Februárovom prevrate. Dôležitým prelomovým bodom v ich histórii je tiež obdobie tzv. normalizácie, ktoré nastalo po r. 1968, t. j. po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy. Ich následná transformácia po revolúcii v roku 1989 bola rôzna, niektoré z nich prežili dodnes, nadviazali na svoju históriu a prispôbili sa novej politicko-ekonomickej situácii, väčšina z nich však zanikla. Výstava sa bližšie zameriava najmä na vznik, činnosť a následné systémové transformácie dvoch najväčších projektových ústavov s pobočkami v Trenčíne (Stavoprojekt, Keramoprojekt), ale okrajovo sa dotýka i ďalších projekčných podnikov.

Hlavnou náplňou trenčianskeho ateliéru Stavoprojektu Trnava, ktorý bol zriadený v roku 1974, boli realizácie v v oblasti komplexnej bytovej výstavby, urbanizmus, riešenia civilnej obrany, polyfunkčné domy, sieťové pripojenia, telekomunikácie vo všetkých plánovacích prípravných aj realizačných fázach výstavby až po kolaudačné konania o povolení stavby. Jeho činnosť bola ukončená koncom 90-tych rokov.

Keramoprojekt Trenčín bol jednou z dvoch pobočiek hlavného podniku v rámci Československa - Keramoprojektu Brno, založených v roku 1951. Zameriaval sa na komplexné projektovanie závodov na výrobu stavebných hmôt a keramiky, a tiež sa zaslúžil o prvé projektovanie závodov na výrobu prefabrikátov. Už v roku 1958 sa z neho vyformoval samostatný projektový ústav s celoslovenskou pôsobnosťou. V 90-tych rokoch sa podnik transformoval a funguje dodnes.

Cieľom výstavy je okrem faktografických údajov prezentovať i osobné výpovede, nakoľko stavia na interakcii a spolupráci s jej návštevníkmi. Počas dlhoročnej činnosti projektových ústavov bolo v nich zamestnaných viac ako 600 ľudí, z ktorých mnohí zostali svojej profesii verní dodnes. Niekoľko z nich sa bytostne dotýka i nás - realizátorov výstavy - napríklad bývalé projektantky v Keramoprojekte - Ing. Tatiana Blichová - stará mama autorky výstavy či p. Dagmar Nedomová - mama jednej z kurátoriek výstavy, ale tiež osobnosť autorkinho starého otca Jána H. Blichu, ktorý bol dlhoročným vedúcim ateliéru Stavoprojektu v Trenčíne.

Výstava je rozdelená na niekoľko tematických blokov, ktoré hravým spôsobom približujú históriu a činnosti oboch projektových ústavov cez archívne materiály, fotografie, najvýznamnejšie projektové realizácie, projektové štúdie a plány svojich sídiel v Trenčíne a v prvom rade cez priame výpovede bývalých či stálych zamestnancov. Úvod do výstavy je venovaný predstavením materského podniku Stavoprojekt v Trnave cez videoprojekciu s rozhovorom s Ing. arch. Mariánom Remenárom - architektom administratívnej budovy Stavoprojektu v Trnave z roku 1974 (v súčasnosti Filozofická fakulta Trnavskej Univerzity). Rozhovor je doplnený modelom budovy Stavoprojektu, ako aj jej fotografiami realizovanými samotným architektom tesne po jej dokončení. Podstatnou časťou výstavy je 8 otočných tabulí s informáciami o Keramoprojekte, trenčianskom ateliéri Stavoprojekt a ďalších trenčianskych projektových ústavov. Výstava je doplnená i o autentické rozhovory s Ing. Alexandrou Gabrišovou (bývalou projektantkou v Stavoprojekte v Trenčíne) a Ing. Tatianou Videkyovou (projektantkou v Keramoprojekte Trenčín). Súčasťou výstavy je i časová os, do ktorej môžu pamätníci dopĺňať ďalšie informácie súvisiace so všetkými projektovo-inžinierskymi organizáciami v Trenčíne. Výstava s bohatým sprievodným programom tak má potenciál sa neustále vyvíjať, informačne zdokonaľovať a prezentovať tak mozaiku faktografických údajov a súčasne individuálnych zážitkov a skúseností.

LUCIA MLYNČEKOVÁ (1991, Trenčín) momentálne žije a tvorí v Prahe. V rokoch 2010 - 2016 navštevovala Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave, kde absolvovala na Katedre vizuálnej komunikácie. V súčasnosti študuje na FA ČVUT v Prahe v odbore Teória architektúry a pamiatková starostlivosť. Má za sebou dve desiatky samostatných a kolektívnych výstav na Slovensku, v Čechách či v Poľsku. V poslednej dobe sa zaujíma predovšetkým o povojnovú architektúru Československa, jej projekciu v rámci projektových ústavov a to tiež v projektoch Hlava5 (mapovanie výtvarných diel na území mesta Trenčín), či Ján H. Blicha (tvorba autorkinho starého otca urbanistu a architekta).

text: Radka Nedomová